

**Правовий
Світ**

**Громадська організація
«Правовий світ»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»**

3-4 липня 2015 р.

Дніпропетровськ, 2015

9. Стратегія державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 р. № 735-р // Офіційний вісник України. – 2013. – № 76. – Ст. 2829.

10. На Чернігівщині виявлено 17 фактів переміщення через кордон наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/regionalni-novini/201941.html>

КОНЦЕПЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У МОРСЬКИХ ПРОСТОРАХ – НОВИЙ ПОГЛЯД НА УСТОЯНИЙ ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ

АВЕРОЧКІНА Т. В.

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент,
доцент кафедри морського та митного права*

*Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Дослідження адміністративної юрисдикції, її сутності та змісту в адміністративно-правовій науці займають одне з провідних місць. Як слушно зазначає С.В. Ківалов, поняття «адміністративна юрисдикція» є давно відомим адміністративному праву і стосується не лише адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція розглядається також як частина компетенції певних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з розгляду справ по скаргах, застосуванню заходів адміністративного примусу [1, с. 6].

С.В. Додін визначає адміністративну юрисдикцію як засновану на законі примусову діяльність уповноважених органів держави (їхніх посадових осіб) щодо вирішення конкретних справ у сфері управління та застосування у зв'язку з цим заходів адміністративного примусу [2, с. 52] та зазначає, що адміністративна юрисдикція є різновидом правозастосування та правоохорони. Підтримуючи його думку, Ю.М. Козлов та Л.Л. Попов визначають її як адміністративно-процесуальну діяльність уповноважених органів виконавчої влади, тобто установлену законодавчими актами діяльність органів державного управління і посадових осіб з вирішення індивідуальних справ і застосування відповідних юридичних санкцій в адміністративному порядку [3, с. 409].

А.П. Шергін та Л.Л. Попов зазначають, що адміністративна юрисдикція є спеціальним видом правоохоронної діяльності [4, с. 127], правова природа якої визначається двома основними моментами: з одного боку, вона є складовою частиною виконавчо-розпорядчої діяльності органів державного управління, з іншого – одним з видів юрисдикції. Автори, наближуючись до визнання позитивної складової адміністративної юрисдикції, зазначають, що ця частина управлінської діяльності не є однорідною. Як правило, правозастосовна діяльність обумовлена обставинами позитивного характеру, коли владні дії органів державного управління в процесі здійснення керівництва відповідними об'єктами спрямовані на виникнення, зміну чи припинення прав та обов'язків суб'єктів права. Ця діяльність займає основне місце у виконавчо-розпорядчій діяльності. У наступній розвідці А.П. Шергін звужує поняття адміністративної юрисдикції та визначає її як вид правоохоронної діяльності [5, с. 45]. І.П. Голосніченко та Я.Ю. Кондратьєв, критично

оцінюючи останню його думку, відзначають, що такий погляд на проблему відображає звужений підхід до поняття адміністративної юрисдикції та зазначають про те, що її рамками охоплюється значно ширше коло питань – ті, що виникають у специфічній сфері взаємних правовідносин між державою і громадянином, перш за все у сфері здійснення державної виконавчої влади [6, с. 131-132].

Автор одного з нових монографічних досліджень у сфері адміністративної юрисдикції – М.А. Лапіна – відносить до адміністративної юрисдикції справи спірного характеру або порушення норм адміністративного права, що розглядаються в адміністративному (несудовому або досудовому) порядку [7, с. 44]. При цьому авторка згадує й про широкий погляд на це правове явище та зазначає, що адміністративна юрисдикція є застосуванням належною владою встановлених правил [7, с. 49].

В.Б. Авер'янов розглядав адміністративну юрисдикцію як діяльність двох видів: «каральну» – діяльність органів публічної влади, що пов'язана з розглядом і вирішенням адміністративно-правового спору, в основі якого – наявність в діях громадян та юридичних осіб складу адміністративного проступку, та накладенням відповідного стягнення; «правозахисну» – діяльність органів публічної влади, яка пов'язана з вирішенням адміністративно-правового спору, змістом якого є вимога фізичної чи юридичної особи щодо поновлення порушених прав, у зв'язку із неправомірністю, на їх думку, дій або бездіяльності відповідних державно-владних суб'єктів [8, с. 473].

В.К. Колпаков розуміє «адміністративну юрисдикцію» як компетентність (юридично оформлене право) уповноважених органів (посадових осіб) здійснювати свої функції щодо визначених об'єктів сфери публічного управління та виокремлює три її види: адміністративно-регулятивну, тобто компетентність вирішувати адміністративні справи, що виникають по інших, крім виникнення спору про право і вчинення адміністративного правопорушення, підставах (справи про видачу ліцензій, державну реєстрацію автотранспортних засобів тощо); адміністративно-судочинну, тобто компетентність адміністративних судів щодо вирішення відповідних справ; адміністративно-деліктну, тобто компетентність вирішувати справи про адміністративні правопорушення, за вчинення яких передбачається накладення адміністративних стягнень [9, с. 384].

Таким чином, поступово у правознавчих розвідках дійдено до висновку, що адміністративна юрисдикція є не лише проявом реакції держави у особі її органів на неправомірну поведінку, але є також посвякденним здійсненням управлінського впливу правозастосовних органів на певні суспільні відносини

Зважаючи на викладене та цілком підтримуючи В.К. Колпакова, можна констатувати, що науковці в своїх дослідженнях, в основному, зосереджуються на дослідженні деліктної адміністративної юрисдикції [10], залишаючи поза увагою інший її аспект (вид) – регулятивний, що полягає в щоденному здійсненні владних повноважень органів центральної виконавчої влади та їхніх територіальних підрозділів у спеціально виокремленій площині – колі їхніх адміністративно-владних повноважень: митних органів – у сфері митної справи, прикордонних органів – в сфері здійснення прикордонного контролю та ін.

При цьому, інший аспект адміністративної юрисдикції – адміністративна юрисдикція держав у морських просторах (водах, зонах) з різним правовим статусом та режимом діяльності і де є різним об'єм юрисдикції держави – в правознавчих дослідженнях адміністративно-правового напрямку практично не розглядається. Увагу на цей аспект державної діяльності звертали у своїх працях лише Є.В. Додін, В.К. Колпаков, С.О. Кузнецов та В.В. Серафимов.

Цілком очевидним та таким, що засновується на національному законодавстві є той факт, що в прибережних морських водах органи виконавчої влади України здійснюють певні повноваження, чинять управлінський вплив на певні суспільні відносини, що виникають із приводу використання (правомірного чи неправомірного) цих просторів. Це підтверджується нормами ряду законів та нормативно-правових актів (встановлення правил мирного проходу, здійснення прикордонного, митного, санітарного, фітосанітарного, ветеринарного контролю, правил відвідання іноземними військовими кораблями внутрішніх вод України та ін.). Отже концепція адміністративної юрисдикції України в прибережних морських просторах виправдала своє право на існування, адже її міжнародно-правове та національне законодавче підґрунтя закладене ще за радянських часів, коли Україною (у складі СРСР) було підписано та ратифіковано Конвенцію про територіальне море та прилеглу зону 1958 р. Подальший розвиток національного законодавства, досвід приєднання до численних міжнародних угод у сфері торговельного мореплавства та виконання їхніх норм на території країни підтверджують практичне існування та здійснення Україною (в особі державних органів) адміністративної юрисдикції як у прибережних морських просторах, так й у відкритому морі (поряд із кримінальною та цивільною). Проте якщо у відкритому морі правовий режим діяльності цілком визначений нормами міжнародного права, то у прибережних морських просторах: внутрішніх морських водах, територіальному морі, у прилеглий та виключній економічній зоні його визначено, більшою мірою, нормами національного адміністративного права, які, безумовно, зазнали певного впливу норм міжнародних угод, проте не втратили від цього свого внутрішньодержавного характеру. Пропоновану концепцію адміністративної юрисдикції України в прибережних морських просторах слід визнати міждисциплінарною, що органічно поєднує в собі загальні засади міжнародного та національного публічного (адміністративного) права, при переважачій ролі останнього, як основного регулятора відносин, що складаються у сфері суспільних відносин, які виникають із приводу здійснення діяльності у прибережних морських просторах. Запровадження у науку адміністративного права нової концепції адміністративної юрисдикції України у морських просторах значно збагатить її, адже вона є підкріпленою значним нормативно-правовим масивом, багаторічною практикою його застосування, а подальше її вивчення і розроблення (наприклад, щодо дії адміністративної юрисдикції України у відкритому морі, на континентальному шельфі) дозволить значно удосконалити діюче українське законодавство та наблизити його до загальносвітових стандартів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ківалов С.В. Правова природа спорів щодо проходження публічної служби в Україні / С.В. Ківалов // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. – 2009. – Т. 8. – С. 3-16.
2. Додин Е.В. Административная юрисдикция органов внутренних дел / Е.В. Додин, А.П. Ключниченко. – К., 1981. – 191 с.
3. Административное право: учебн. / под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова. – М., 1999. – 433 с.
4. Попов Л.Л. Управление. Гражданин. Ответственность. Сущность, применение и эффективность административных взысканий / Попов Л.Л., Шергин А.П. – Л.: Наука, 1975. – 251 с.
5. Шергин А.П. Административная юрисдикция / Шергин А.П. – М.: Юрид. лит., 1979. – 144 с.

6. Голосніченко І.П. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина: підручн. / І.П. Голосніченко, Я.Ю. Кондратьєв. – Київ: Українська академія внутрішніх справ, 1995. – 177 с.

7. Лапина М.А. Административная юрисдикция в системе административного процесса: моногр. / М.А. Лапина. – М.: Финансовый университет, 2013. – 140 с.

8. Адміністративне право України. Академічний курс: підручн.: у двох томах: Том 2. Особлива частина / оед. колегія: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. – К.: Юрид. думка, 2005. – 624 с.

9. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія / В.К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.

10. Колпаков В. Адміністративна юрисдикція: парадигма поняття / В. Колпаков // Юридика Україна. – 2003. – № 7. – С. 32-34.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ: НОВАЦІЇ ЩОДО ПРОЦЕДУР ЗАКУПІВЕЛЬ

БІЛЕЦЬКА Т. П.

магістрант державного управління

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

м. Красноармійськ, Україна

Державна закупівля це – придбання замовником товарів, робіт і послуг за державні кошти у порядку, встановленому чинним Законодавством. Основним документом, що регулює цю сферу є Закон України від 10.04.2011 № 1197-VII «Про здійснення державних закупівель», метою якого є створення конкурентного середовища у сфері державних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції, забезпечення раціонального та ефективного використання державних коштів [1]. Новацією Закону є оновлене розуміння реалізації принципу відкритості та прозорості.

Так, нині замовникам потрібно лише безкоштовно подавати відповідну інформацію про закупівлю для оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу у встановленому порядку. Крім того, інформація щодо закупівель може додатково оприлюднюватися на вибір замовника в інших засобах масової інформації, на веб-сайтах замовника (у разі наявності) або веб-сайтах відповідних органів влади, органів місцевого самоврядування.

Повідомлення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися, нині не оприлюднюється. Натомість замовник наразі повинен подавати для оприлюднення: повідомлення про внесення змін до договору у випадках, передбачених пунктами 1, 3-5 та 8 ч. 5 ст.40 Закону № 1197 [1] протягом трьох робочих днів із дня внесення змін; звіт про виконання договору – протягом трьох робочих днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання.

Зміни торкнулися також і строків оприлюднення інформації. Зокрема, оголошення про проведення процедури закупівлі, документацію конкурсних торгів або кваліфікаційну документацію замовник безоплатно подає для оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу (tender.me.gov.ua) – не пізніше як за 20 робочих днів до дня розкриття